

РЕШЕНИЕ

№ 2982

гр. София, 23.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав, в публично заседание на 15.01.2026 г. в следния състав:

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **9269** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - 178 от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 13, ал. 5 от Закона за социалното подпомагане /ЗСП/.
Образувано по жалба вх. № 21912/03.09.2025 г. по описа на АССГ от Д. В. Р., ЕГН [ЕГН] от гр. С., [улица], вх. В, ет. 4, ап. 21 против Заповед № ЗСП/Д-С-О/204-СЛО/03.06.2025 г., издадена от Директора на Дирекция „Социално подпомагане” - „О.“, с която е отказана месечна социална помощ за допълване на доходите по чл. 9 от ППЗСП, потвърдена с Решение № 22-РД06-0075/23.07.2025 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. –град.

В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед. Въвеждат се аргументи, че ненамирането на жалбоподателя на посочения адрес в молбата-декларация за отпускане на социалната помощ, не съставлява предвидено по чл. 12, ал. 2 от ЗСП материалноправно основание за отказ за отпускане на помощта. Жалбоподателят твърди, че посещенията на посочения от лицето адрес е само един от способите за преценка и не представлява самостоятелно основание за отказ за отпускане на помощта. Моли оспореният акт да бъде отменен. Претендира разноски.

Редовно уведомена, жалбоподателката не се явява и не се представлява. С писмена молба от 05.11.2025 г. изразява становище за основателност на жалбата и моли същата да бъде уважена.

Ответникът – Директорът на Дирекция "Социално подпомагане" – С., редовно призован се представлява от юрк. Д., която оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде потвърдена като законосъобразна оспорената заповед. Не претендира разноски.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител.

Административен съд София - град, Трето отделение, 61-ти състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Производството пред административния орган е започнало по заявление – декларация вх. № ЗСП/Д-С-0/204 от 28.02.2025 г. подадено от Д. В. Р. за отпускане на месечна социална помощ за допълване на доходите. В заявлението - декларация Р. е заявила, че е неомъжена, безработна, не притежава ЕР на ТЕЛК. Посочено е, че съжителства с М. Р. (леля) и през предходните шест месеца преди подаване на заявлението-декларация няма доходи и е изпратена от Бюро по труда „С.“ на обучение до 05.06.2025 г. в Учебен център в [населено място].

По повод подаденото заявление-декларация за отпускане на месечна социална помощ за допълване на доходите, социален работник от дирекция „Социално подпомагане“ - О. е извършил посещение на настоящия адрес на Д. В. Р.. Последната не била намерена на посочения адрес на 04.03.2025 г. и било оставено уведомление по образец за извършеното посещение. С уведомлението Р. е била уведомена за необходимостта в 3-дневен срок да се яви за справка в дирекция „Социално подпомагане“ - О.. На 07.03.2025 г. Д. Р. за втори път е посетена на настоящия си адрес, като отново не е намерена, поради което отново е постановено уведомление по образец с указан 3-дневен срок за явяване в дирекция „Социално подпомагане“ – О..

В социалния доклад от 19.03.2025 г. е направено предложение да бъде отказана месечна социална помощ за допълване на доходите по чл. 9 от ППЗСП, тъй като след извършени две посещения на 04.03.2025 г. и на 07.03.2025 г. г-жа Д. Р. не е намерена в дома ѝ и е невъзможно провеждане на социална анкета в дома на лицето. Въз основа на социалния доклад със Заповед №ЗСП/Д-С-О/204 от 19.03.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - О., на г-жа Д. В. Р. е отказана месечна помощ по чл. 9 от І чл. 27, ал. 3, във връзка с чл. 27, ал. 6 и ал. 7 от ППЗСП – невъзможност за провеждане на социална анкета в дома на лицето поради отсъствие при две посещения и неявяване в 3-дневен срок. На основание чл. 8 от ППЗСП социалните помощи се отпускат на лица и семейства по настоящ адрес, на който се извършва и социалната анкета. По данни на лелята Д. Р. е изпратена на шестмесечен курс от ДБТ в [населено място].

На следващо място се установява, че Заповед № ЗСП/Д-С-О/204 от 19.03.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - О. е обжалвана от Д. Р. в законоустановения срок, като с Решение № 22-РД06-0056 от 14.05.2025 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане - С.-град, същата е отменена и административната преписка е върната на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - О. за преразглеждане, извършване на социална анкета, изготвяне на нов социален доклад и произнасяне с нов административен акт за отпускане или отказ на месечна помощ по реда на чл. 9 от ППЗСП, при стриктно спазване на процесуалните норми на чл. 27, ал. 1-9 от ППЗСП.

Във връзка с Решение № 22-РД06-0056 от 14.05.2025 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане - С.-град административната преписка е преразгледана, съгласно посочените мотиви в Решението. В изготвеният нов социален доклад на 03.06.2025 г. е посочено, че на 20.05.2025 г. социален работник е посетил настоящия адрес на г-жа Д. Р. и е оставил уведомление по образец с указан 3-дневен срок за явяване в дирекция „Социално подпомагане“ - О., на което г-жа Р. не се е явила. В

социалния доклад е посочено, че е проведен разговор със съсед, който е информирал, че Д. Р. не живее на адреса от една година и е отписана от домовата книга. На 27.05.2025 г. социален работник за втори път е посетил настоящия адрес на Д. Р. и отново е оставил уведомление по образец с указан 3-дневен срок за явяване в дирекция „Социално подпомагане“ – О., като Р. отново не се е явила в дирекция „Социално подпомагане“ - О. в указания 3-дневен срок. Копия от двете уведомления по образец за извършени посещения на 20.05.2025 г. и на 27.05.2025 г. са приложени към административната преписка.

В социалният доклад е направено предложение да бъде отказана месечна помощ по чл. 9 от ППЗСП, тъй като след извършени нови две посещения на 20.05.2025 г. и на 27.05.2025 г. Д. Р. отново не е намерена в дома ѝ и е невъзможно провеждане на социална анкета в дома на лицето. Въз основа на социалния доклад със Заповед № ЗСП/Д- С-О/204-СЛО/ от 03.06.2025 г., издадена от директора на дирекция „Социално подпомагане“ - О., на Д. В. Р. е отказана месечна помощ по чл. 9 от ППЗСП с мотив: „На основание чл. 27, ал. 3, във връзка с чл. 27, ал. 6 и ал. 7 от ППЗСП - невъзможност за провеждане на социална анкета в дома на лицето поради отсъствие при извършени две посещения на настоящия адрес и неявяване в дирекция „Социално подпомагане“ в указания 3-дневен срок.

Заповедта отново е оспорена по административен ред и потвърдена с решение № 22-РД06-0075 от 23.07.2025 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. – град.

В хода на съдебното производство са приети всички писмени доказателства, съдържащи се в административната преписка.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното: Жалбата е допустима, като подадена в срок, против подлежащ на обжалване административен акт, от надлежна страна, за която е налице и интерес от обжалването.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

Заповедта е издадена от компетентен административен орган (Заповед № 2206-РД01-0038 от 16.01.2024 г. (л. 42) на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - „О.“), в съответствие с правомощията, предоставени му с чл. 13, ал. 2, вр. ал. 1 ЗСП.

Оспореният административен акт отговаря и на изискванията за писмена форма и съдържание съгласно чл. 59 ал. 2 от АПК

Съдът намира обаче, че при издаването на заповедта са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до постановяването на акта в противоречие с материалноправни разпоредби – отменителни основания по чл. 146 т. 3 и т. 4 от АПК, предвид следното:

Видно от разпоредбата на чл. 12, ал. 2 от ЗСП социалните помощи, сред които и отпускане на месечна социална помощ за допълване на доходите става след преценка на: 1. доходите на лицето или семейството; 2. имущественото състояние; 3. семейното положение; 4. здравословното състояние; 5. трудовата и учебната заетост; 6. възрастта; 7. други констатирани обстоятелства.

Съгласно чл. 13 от Закона за социално подпомагане социални помощи се отпускат въз основа на заявление-декларация, подадено от нуждаещия се или от упълномощено от него лице. Помощите по ал. 1 се отпускат със заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане“ или от упълномощено от него длъжностно лице след преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета. Отказът за отпускане на социални помощи задължително се мотивира (чл. 13 от ЗСП).

Кръгът на лицата, които имат право да получават месечна социална помощ следва да отговарят на условията по чл. 10 и 11 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП).

В настоящия случай видно от съдържанието на оспорената заповед, месечна социална помощ на лицето е отказана с оглед на това, че жалбоподателката не е изпълнила задължението си по чл. 27, ал. 3, във вр. с чл. 27, ал. 6 и ал. 7 от ППЗСП за явяване на лицето в ДСП и невъзможност за извършване на социална анкета.

Видно е от всички събрани доказателства, които са непротиворечиви по между си относно липсата на социална анкета, а и не се спори, че преди издаване на оспорената в настоящето производство заповед четири пъти социални служители са посетили посочения от страна на жалбоподателката адрес, като и при четирите посещения същата не е била открита от социалните работници.

Съгласно § 1, т. 11 от ПЗР на Закона за социално подпомагане социалната анкета е дейност по установяване наличието на условията за упражняване на правото на социално подпомагане, извършена от социални работници в Дирекция „Социално подпомагане“, която се изразява в проверки в дома на лицето и/или семейството, в проучване на документация и събиране на информация. Визираното процесуално действие не се изразява само в проверка на лицето на посочения адрес, а и в проучване на документация и събиране на информация.

Разпоредбата на чл. 27, ал. 1 от ППЗСП изисква установяването на фактите и обстоятелствата от значение за заявеното право на социална помощ, да бъде извършено в срок до 20 дни от подаването на молбата-декларация от социален работник, който извършва социална анкета и изготвя социален доклад съгласно приложение № 2. Ненамирането на лицето на посочения в молбата-декларация адрес не съставлява предвидено от чл. 12, ал. 2 от ЗСП материалноправно основание за отказ за отпускане на помощта, като декларирания адрес не е променен, а отсъствието на жалбоподателя е временно. В тази връзка следва да се посочи, че посещението на дома на лицето е само един от способите за събиране на информация при преценката за наличието или липсата на основания за отпускане на социална помощ, а ненамирането на лицето на посочения в молбата-декларация постоянен адрес не представлява самостоятелно основание за отказ за отпускане на помощта.

Във формулираното определение на понятието „социална анкета“, - параграф 1, т. 11 от ДР на ЗСП законодателят не въвежда изискване социалната анкета да бъде сведена до посещение на настоящия адрес на заявителя, така както социалните работници са сторили. Действително съгласно чл. 8 от ППЗСП Социалните помощи се отпускат на лица и семейства по настоящ адрес, на който се извършва и социалната анкета. В конкретния случай, адресът посочен от жалбоподателя е постоянния и настоящия адрес, но изрично в заявлението си е посочил, че до 05.06.2025 г. е на обучение в [населено място], организирано и възложено от Бюрото по труда „С.“, което обстоятелство по никакъв начин не е съобразено от служителите на ДСП - О.

Посещението на социалните работници на настоящия адрес на лицето, за да изготвят своя социален доклад, е само един от възможните способи, чрез който те да събират информацията, необходима за преценка наличието или липсата на материално-правните основания за отпускане на заявената социална помощ. Ето защо ненамирането на лицето на посочения от него в молбата-декларация постоянен/настоящ адрес и то при изрично посочена от Д. Р. ангажираност и мястото, на което се намира, не представлява и не следва да се извежда като самостоятелно основание за отказ за отпускане на помощта. Липсват данни за недобросъвестно поведение от страна на жалбоподателя. Следва да се посочи, че социалните служители при извършеното второ посещение на адреса са били наясно и са знаели, че жалбоподателката не се намира на адреса, с оглед декларираното от нея и ангажирането ѝ от Бюрото по труда в обучителен шестмесечен курс в гр. Ст. 3. до 05.06.2025 г.

Вместо да предприеме необходимите законосъобразни действия за допълнително събиране на информация – чрез контакт на посочен телефон или електронен адрес, чрез уточняване на приложени документи или изискване на допълнителни такива – директорът е направил формален и необоснован извод за „невъзможност да бъде проведена социална анкета“ и е приел това като основание за отказ.

Подобен подход формално спазва предвидената процедура, но не съответства на принципа на служебното начало, който в производствата по социално подпомагане има разширено приложение. От органа се очаква не просто да установи дали лицето е намерено на адреса, а да установи фактическата обстановка цялостно, като отчита всички обективни затруднения на заявителя и съдейства за събирането на необходимата информация. Липсващата възможност за анкета при обективно отсъствие, предварително известно на самия орган, не може да се тълкува като основание за отказ за предоставяне на месечна социална помощ за допълване на доходите.

Всъщност изискването за извършване на социалната анкета по настоящ адрес на лицата създава за тях единствено задължението да адресират молбата си до съответната Дирекция "Социално подпомагане" по настоящият им адрес. Т.е. настоящият адрес във връзка с правото на социална месечна помощ за допълване на доходите се явява определящ единствено коя е дирекцията за социално подпомагане, до която следва да се отправи искането за отпускането им, както и за определяне на административния орган, компетентен да се произнесе по него.

Водим от изложеното, съдът приема, че в случая административният орган въобще не е изследвал действителните възможности и потребности на Д. В. Р. и не е обсъдил отговаря ли тя на нормативните изисквания за отпускане на месечна помощ, а е отказал месечна социална помощ за допълване на доходите само на формално основание, което не съответства нито на материалния закон нито на целите на Закона за социалното подпомагане.

Съобразно принципа на засиленото служебно начало, установен в чл. 9 от АПК, компетентните длъжностни лица е следвало да проявят дължимата активност за установяване на релевантните за преценката на правото да се получи търсената помощ факти и обстоятелства. Вместо това служителите са подхождали формално, при все че от обективна страна не е съществувала пречка за провеждане на социална анкета, при която да се установят всички обстоятелства от социален, семеен, битов и здравен характер, отнасящи се до възможността за самоиздръжка и/или помощ от лица, задължени по закон да осигуряват издръжка.

Предвид изложеното жалбата като основателна следва да бъде уважена, а оспорвания акт - отменен. Преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателката при съобразяване с изложените в настоящото решение указания относно правилното приложение на закона.

При този изход на спора право на разноски има жалбоподателя, но по делото не са представени доказателства да са сторени разноски, поради което не ѝ се следват такива.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд - София град, III отделение, 61-ви състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-О/204-СЛО/ от 03.06.2025 г. на директор на дирекция „Социално подпомагане“ – О., потвърдена с Решение № 22-РД06-0075 от 23.07.2025 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. – град.

ВРЪЩА преписката на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – О., за ново произнасяне по заявление– декларация вх. № ЗСП/Д-С-0/204 от 28.02.2025 г. подадено от Д. В. Р. за отпускане на месечна социална помощ за допълване на доходите в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона. Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

РЕШЕНИЕ: